

PRIMORSKI DNEVNIK

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXVIII. Št. 270 (11.398)

TRST, sredo, 8. decembra 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužnji Evropi.

MEDIEM KO SE FANFANI PRIPRAVLJA NA RAZPRAVO O ZAUPNICI

V KD POLEMIKE IN NEZADOVOLISTVO ZARADI ZADRŽANJA TAJNIKA DE MITE

Tommaso Morlino kandidat za predsednika senata - Tudi Fanfani v težavah pri usklajevanju programskega govora

RIM — Včeraj je zaprisel 51 podtajnikov; naslednja preizkušnja za Fanfanijevo vlado je razprava o zaupnici in v Rimu vlada že veliko pričakovanje na govor, ki ga bo imel v petek Fanfani v senatu in o katerem bodo govorili jutri na seji vlade. Baje bo Fanfani začel z mednarodnimi vprašanji in šušlja se, da obstajajo različni poudarki med Fanfanijevim in De Mitojevim stališči kar zadeva atlantsko zavezanost. Fanfani naj bi poudaril svojo tradicionalno linijo relativne avtonomije Italije tudi v zvezi z vojaški obveznostmi v okviru NATO, kot ga primer v zvezi z namestitvijo raket v Komisu; De Mito in z njim večina KD pa je usmerjena k polni zvestobi zavezništvu. Videli bomo, kakšne bodo kompromisne rešitve. Vsekakor ostaja dejstvo, da so republikanci utemeljili svojo odlo-

računavanje premične lestvice. Časa za rešitev, ki bi zadovoljila vse, predvsem pa sindikate, je torej zelo malo. Sicer pa novi minister za delo Scotti ne skriva za skrbljenosti. Prav tako mora Fanfani preveriti polemiko v zvezi s politiko trde roke, skratka, iz njegovih izjav bo šele razvidno, koliko so uspeli socialisti in socialdemokrati izboljšati prvotni Fanfanijev predlog, ki je bil ves na strani zveze industrijev.

Sicer pa v splošnem nemirnem vzdušju prednjačijo demokristjani, saj so se v stranki vse od seštev nove vlade pojavile številne polemike in pravi val nezadovoljstva. Včeraj so, na primer, demokristjanski senatorji mnogokrat glasovali, preden so določili ime svojega kandidata za predsednika senata: ob koncu je zmagal Tommaso Morlino, morotelec, zelo blizu tainiku De Miti. Vendar so številni senatorji glasovali za bivšega ministra za kmetijstvo Bartolomeja, odločnega Fanfanijevega pristaša. V večernih urah je celo strankino vodstvo demonstiralo, da bi bilo kakorkoli vplivalo na izbiro in izjavilo, da je prepuščeno odločitev izključno senatorjem. Vendar pa problemi obstajajo, saj rase moč notranje opozicije, ki jo vodi Donato Cattino, a skupina force nuove, ki obtožuje De Mito, da samovoljno vodi stranko. Prav tako polemiko so Andreottijevi pristaši, očito zato, ker je bil bivši predsednik vlade v zadnjem trenutku črtan z seznama ministrov, potem ko je bilo že gotovo njegovo imenovanje za zunanjega ministra. Andreotti je, a tudi nekateri drugi predstavniki leve, kot na primer senator Granelli, so obnovili svoja stališča o dialogu s komunistično partijo in kritizirajo De Mitovo politiko ostrga spopada z levico. Vsem tem pa bo gotov verjetno sredi meseca, ko bo imenovno zasedal vsedržavni svet KD.

SKLEP VODSTVA ZVEZE CGIL-CISL-UIL

Več sindikalnih akcij kot pritisk na vlado

Zahteva po davčni reformi in pospešenih pogajanjih za obnovitev delovnih pogojev

RIM — Preden izrazi uradno oceno o novi vladi hoče sindikat preveriti njene prave namene glede treh temeljnih vprašanj: davčne politike, obnove delovnih pogojev za državno osebo in pa prenehanje pogajanj za državna podjetja z mrtve točke. Z odločitvami pa ni mogoče odlašati prek konca leta, zato se namerava vodstvo enotne zveze srečati s Fanfanijem takoj po parlamentarni zaupnici, hkrati pa pripraviti vrsto pobud, ki naj pritiskajo na vlado in delodajalce: splošno stavko v državnih podjetjih, splošno stavko vsega državnega osebja, teden mobilizacije za davčno reformo, morda tudi pohod na Rim proti brezposelnosti in dopolnili blaginjo.

To so bili osrednji poudarki uvodnega poročila, s katerim je Militello (CGIL) odprl včeraj zasedanje vsedržavnega vodstva enotne sindikalne zveze, ki se je sestel z namenom, da smali sindikalni parlament izrazi nova pooblastila za nadaljnje težko delo Lane, Camilla in Benvenuta v pogajanjih z vlado in delodajalci glede delovnih pogojev in stroškov za delovno silo. Čeprav torej sindikalna zveza še ne izraža mnenja o novi vladi in njenem gospodarsko-druženem programu, ji postavlja zelo jasne zahteve v zvezi s smernicami Fanfanijeve »šok terapije« za izhod iz krize.

Glede politike dohodkov poudarja potrebo po obdavčevanju premoženja, ne le delovnih dohodkov, in pristaja na višanje tarif za javne storitve, toda do meje dogovorjene rasti inflacije. Glede državnih izdatkov sindikat zahteva njihovo investicij, v zvezi s pokojninami je treba odpraviti omejitve, ki jih vsebuje finančni zakon, glede zdravstva pa sindikat pristaja na povišanje dajatev neodvisnih delavcev, a zavrže višje samoprispevke za zdravila in ukinitve podpore za prvi dan bolezni. Sindikat zahteva tudi nujne posege za industrijske sektorje, ki preživljajo krizo ter izdani načrt za zaposlovanje, glede zdravstva za delovno silo in pogodb pa potrebuje pripravljenost omejiti zahteve pod dogovorjeno ravno inflacijo, toda s pogojem, da velja enako tudi za tarife in za nadzorovane cene. Obenem pa zahteva od vlade, naj pospeši pogajanja za državno osebo in prepriča državna podjetja, da o samoj Confindustriji v njeni neposusteljivosti.

Po izvirni razpravi je vsedržavno vodstvo zveze CGIL - CISL - UIL soglasno odobrilo ta stališča in jih vključilo v sklepno resolucijo. V njej so tudi pooblastili tajništvo, da priredi od 13. do 18. t.m. vrsto manifestacij in skupščin na delovnih mestih v podporo sindikalne platforme, da okliče splošno stavko državnih uslužbencev, da zastavi sindikalne pobude v državnih podjetjih. Od 10. do 15. januarja bo sindikat priredil teden mobilizacije za davčno reformo, v drugi polovici januarja pa vsedržavno pobudo za zaposlovanje. Glavni sveti vseh treh sindikatov bodo nato na skupni seji ocenili uspeh teh pobud in sprejeli ustrezne sklepe.

Odločilno bo torej zadržanje vlade, tako glede temeljne sindikalne zahteve o davčni reformi, oziroma razbremenitvi delovnih prejemkov, ki pogostje pristanek zveze CGIL - CISL - UIL na omejitvi stroškov za delovno silo (z »ohlajitvijo« draginskih doklade), kot glede neposrednega pritiska na državna podjetja in vsaj posrednega (prek poročevanja pri razbremenitvi socialnih dajatev) na Confindustrijo za pospeševanje pogajanj. Prvo znamenje bo vlada dala že 15. t.m., ko bo odločila o dodelitvi nadaljnjih 2.850 milijard lir.

Sodna preiskava o stankah v bankah

RIM — Pogajanja za obnovitev delovnih pogojev bančnih uslužbencev so se nadaljevala tudi včeraj, a se ne kaže, da bi se bližala ugodnemu zaključku. Potem ko so se zastopniki zavodov in sindikati dogovorili, da reševanje vprašanih draginskih dokladov in dopolnilnih pogodb odloži na prihodnje leto, so se pogajanja zataknila pri vprašanju delovnega urnika. Medtem je rimsko sodstvo začelo preiskavo o morebitnih odgovornostih pri prekinitvi javne službe, kar so sindikati označili za nesprejemljiv pritisk in kršenje ustavne pravice do stavke.

ISLAMABAD — Sto pet oseb, med njimi otroci in starci, ki so se zatekle v nek podzemni namakalni kanal v Afganistanu, je na grozljiv način umrlo v plamenih, ki naj bi jih, po pričevanjih, povzročili sovjetski vojaki, ki so v kanal nalili vnetljivo tekočino.

Danski parlament »zamrznil« prispevke za evroizstrelke

KOPENHAGEN — Danski parlament je včeraj izglasoval »zamrznil« prispevke vseh bodočih danskih prispevkov pri modernizaciji evropskega raketnega sistema. Odločili so se praktično za kompromis, saj bo tako Danska letos plačala 26 milijonov kron.

Zakonika Novelli sta bila na begu od avgusta 1980, ko sta zapustila Montreale, vasio v pokrajini Aquila, kjer sta bila v konfinciji, potem ko jima je zapadel rok preventivnega pripora. Marina Petrella, ki je sestra brigadista Stefana Petrella, ki so ga aretirali januarja lani, za razliko od Novellija je Stefano Petrella pristal Senzanijevemu oporečništvu k rila »fronte zaporo«. Preiskovalci ne izključujejo, da se je Novelli v zadnjem obdobju pridružil Senzanijevemu »oporečnikom« bržkone v upanju, da bi dosegel akcijsko enotnost po porazih, ki so jim jih zadale varnostne sile.

V MILANO IN TURINU Karabinjerji aretirali 14 teroristov

MILANO — Karabinjerji so včeraj priznali, da so v Milanu in v Turinu v zadnjih dneh aretirali 14 teroristov pripadnikov skupine CO LP (Comunisti organizati per la liberazione proletaria), ki je le neke vrste »podružnica« teroristične organizacije »Prima linea«. Med aretiranimi so tudi domnevni udeleženci atentata na sedež židovske skupnosti v Milanu septembra letos, ko je eksplozija pekarskega stroja povzročila le materialno škodo. V glavnem pa so se pripadniki te skupine v zadnjem obdobju omejevali v »amofinancijske« rope.

PO ZADNJIH UKREPIH JUGOSLOVANSKE VLADE

Manj italijanskih obiskov čez mejo

LJUBLJANA — Po pogovorih v Kopru in Sežani ter s predstavniki slovenske narodne skupnosti v Italiji, se je delovna skupščina Jugoslavije, ki spremlja sodelovanje s sedanjimi državami in uresničevanje osimskega sporazuma popoldne sešla tudi s predstavniki slovenske skupščine in izvršnega sveta. Sogovorniki so ugotovili, da je bilo za zaščito dinarja treba ukrepati, da pa so ukrepi zvezne vlade negativno vplivali na malobojno sodelovanje.

Tako se je promet na zahodni meji zmanjšal kar za 86 odstotkov, zmanjšanje na malobojnih območjih pa je znašalo 38 odstotkov. Zlasti zanimiv je bil podatek, da se je kar za 61 odstotkov zmanjšalo tudi število italijanskih državljanov, ki so obiskali Jugoslavijo.

Člani delovne skupine skupščine Jugoslavije so priznali, da so bili

doselej slabo seznanjeni z dejanskim stanjem obmejnega življenja in so po tem obisku ugotovili, koliko škoda so ukrepi prizadeli gospodarskemu sodelovanju in slovenski manjšini. Ugotovili so, da bi mnoge probleme, zlasti vprašanja malobojnega sodelovanja, lahko rešili z nekaterimi spremembami uredbe zveznega izvršnega sveta. Slovenski izvršni svet je v tem smislu zveznemu izvršnemu svetu že predlagal konkretne rešitve.

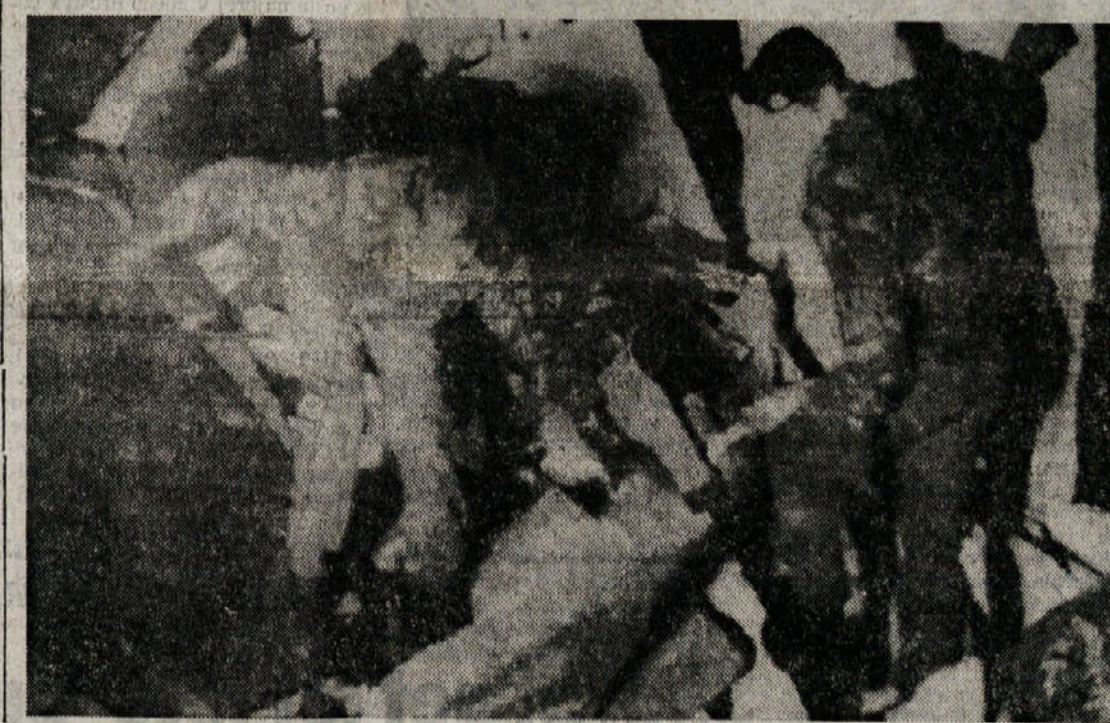
O teh vprašanjih je tekla beseda tudi na pogovorih člana centralnega komiteja zveze komunistov Jugoslavije, Miloša Minića s predstavniki koprskih občin. Miloš Minić je zlasti poudaril dolgoročni pomen osimskega sporazuma, katerih vsebino in težnjo ne bi smeli omajati s sprejemanjem kratkoročnih ukrepov.

JURE PENGOV

ULSTRSKI SEPARATISTI STOPNUJEJO TERORISTIČNA DEJANJA

Sedemnajst mrtvih na Severnem Irskem v enem najhujših dosedanjih atentatov

Veliko število ranjenih - Med žrtvami največ britanskih vojakov - Očetovstvo nad atentatom je prevzela INLA

BELFAST — 17 mrtvih in 66 ranjenih, to je rezultat enega najhujših atentatov v zadnjem desetletju v Severni Irski, do katerega je prišlo v ponedeljek ponoči ob 23.13 v Ballykellyju, od Londonderryja približno 16 km oddaljenem naselju.

Tu je bil značilni anglosakski spubi, katerega so ob ponedeljkih in sredah spremljali v disko klub. Vanj so zahajali ob svojem prostem času predvsem britanski vojaki iz bližnje letalske garnizije »Cheshires« v Shackletonu. Ta lokal je že v preteklosti večkrat dobil telefonsko opozorilo, da je postavljen v nevarnost, toda vedno se je izkazalo, da je bilo tako sporočilo lažno. V ponedeljek zvečer, kakih dvajset minut preden so lokal zaprli, pa je prišlo do strahotne eksplozije, katere ni napovedalo nobeno sporočilo. Atentatorji so postavlili izredno močno razstrelivo v kot plesišča. Eksplozija je bila tako močna, da je podrla steno lokala, povsem zrušila strop in trgovske lokale v prvem nadstropju ter razkrila stavbo. Na več kot 120 oseb, ki so se gnetle v tistem trenutku na plesišču, so se vsule tone in tone materiala. Reševalcem, ki so se ob soju svetilk takoj lotili žalostnega posla, je

bilo tako jasno, da bo končni obračun atentata hud. Zgolj z golimi rokami in priročnimi pripomočki (dvigala in druga mehanizacija je prispele šele jutraj) so potegnili izpod ruševin 17 mrtvih in 66 ranjenih. Med mrtvimi je bilo 12 vojakov, med petimi civilisti pa štiri ženske. Mnogi so bili tako razneseni, da jih ni bilo mogoče prepoznati. Med ranjenimi je bila vrsta takih, ki so ostali brez nog, brez rok ali pa so drugi deli iznakaženi. Helikopterji so vsa boč odvažali ranjene iz uničenega lokala »Drop Inn« v bolnišnice v Londonderryju in Belfastu. Pred ruševinami so se zbrali mnogi sorodniki žrtvi, ki so molče opazovali delo reševalcev. V naselju, v katerem doslej je nikoli ni prišlo do nobenega nasilnega dejanja, je atentat zapustil globok vtis.

Očetovstvo nad tem krvavim dejanjem si je (s telefonskim sporočilom neki televizijski postaji v Belfastu) prevzela INLA (irška nacionalna osvobodilna armada), ki je že pred dvema mesecema zagrozila, da bo podtaknila pekarske stroje v lokale, kjer se zbirajo britanski vojaki. Ta organizacija je v zadnjih dveh mesecih pripravila skoraj vse atentate na področju Ulstra. Nobenega dvoma ni, da bo atentat vplival na razpravo, ki teče trenutno v britanskem parlamentu v zvezi z varnostnimi razmerami v Ulstru. Vlada v Belfastu pa je zahtevala posebnih enot SASa, slišala pa se je tudi zahteva po uvedbi smrtnih kazni. Nujno so sklicali severnoirski parlament, ki bo moral odločiti o tem, kako ukrepati ob hudem naraščanju terorističnih dejanj v zadnjih dveh mesecih, saj jih je bilo več kot štirideset, torej toliko, kot prej v vsem letu skupaj.

Na sliki (Telefoto AP): reševalci med ruševinami disko kluba.

Clarkovo zdravje se je poslabšalo

SALT LAKE CITY — Pet dni po tem, ko so mu vstavili umetno srce, se je zdravstveno stanje 61-letnega Barneya Clarka splošno poslabšalo. Zdravniki še ne vedo natučno, kaj je povzročilo to poslabšanje, predvidevajo pa, da je pacient dobil preveč antibiotikov, ki so mu povzročila disfunkcije ledvic.

POGOVOR Z JUGOSLOVANSKIM NOTRANJIM MINISTROM

Dolanc o gospodarskem kriminalu

BEOGRAD — Ocene, ki jih posamezniki dajejo o širjenju kriminala v gospodarstvu na podlagi nekaterih nepravilnosti, so napačne. S temi besedami je zvezni sekretar za notranje zadeve Stane Dolanc začel včerajšnji pogovor z novinarji o gospodarskem kriminalu v državi in o dejavnosti za preprečevanje kriminala. Vzrokov kriminala, je dejal Dolanc, ne moremo iskati v slabostih samouprave ureditve. Povečano število odkritih primerov v minulnem obdobju je rezultat širše in večje družbene akcije pri preprečevanju napak, ki so se pojavljale med dinamičnim razvojem družbe.

Napade na družbeno lastnino po besedah Dolanca odkrivajo na vseh področjih gospodarskega poslovanja, posebej pa na področju blagovnega prometa, trgovini in bančništvu. Povečuje se število dejanj organizirane kriminalne, v katerem sodelujejo posamezniki iz več organizacij z območja cele države. V teh skupinah so najpogostejše odgovorni posamezniki, ki delajo kot vodje prodajaln, v blagajnah, ali so člani poslovnih or-

ganov. V takšnem kriminalu je zelo malo neposrednih proizvajalcev, je dejal Dolanc. Zunanjetrgovinska dejavnost je v številnih delovnih organizacijah zunaj nadzora samoupravnih organov in je zato prav na tem področju veliko kaznivih dejanj z veliko gmotno škodo. Napake se pojavljajo že pri izbiri poslovnih partnerjev, ki imajo pogosto sumljivo preteklost, včasih pa so to celo emigranti, ki so upravljali podjetja v času, ko so delali v jugoslovanskih predstavništvih. Prav tako so primeri sodelovanja s podjetji, ki obstojijo samo na papirju in od katerih dolgov ni mogoče izterjati.

Stane Dolanc je dejal, da pomanjkanje posameznih proizvodov v državi, na primer moke in sladkorja, ni mogoče pojasniti drugače, kot da je to težnja oblika slabega poslovanja, saj ni nobenega razloga, da teh proizvodov ne bi bilo na tržisku. Dolanc je posebej poudaril pomen dela vseh inšpekcijskih služb, ki pa ne delajo tako kot bi morale in veliko vlogo delavskega nadzora. (dd)

Srečanja, ki jih je imela delovna skupina skupščine SFRJ predvčerajšnjim v Kopru in tokrat s SKGZ, so bila po izjavah njenih članov samih zelo koristna za poznavanje nastalega položaja ob meji in bodo skupini služila za podporo stališč, ki jih bo zagovarjala. Da restriktivni ukrepi ne smejo ovirati vsestranskega sodelovanja ob meji in da je treba zato tudi sprejeti spremembne ukrepe. Predsednik SKGZ Boris Race pa je izrazil ob tem željo, da bi do ukrepov, ki bi odpravili restikcije v malobojnem prometu, prišlo čim hitreje.

Stalna delovna skupina skupščine SFRJ si je nato ogledala še mejni prehod pri Fernetičih in se pogovarjala z vodjem carinske službe. Pod večer je odpotovala v Ljubljano, danes pa bo z istim namenom obiskala mejna področja na severni slovenski meji. (jk)

Gledališča

VERDI
V sredo, 15. t.m., ob 20. uri premiera opere «Triptih» Antonia Illeggera, pod vodstvom Danijela Zannettovicha, v režiji Luise Crismani. Scene je pripravil Lojze Spacal. Sodeluje tudi otroški pevski zbor «Voci Bianchi» iz Trsta pod vodstvom Edde Galvani. Red A/E. V petek začetek prodaje vstopnic pri blagajni gledališča.

ROSSETTI
Danes ob 17. uri (red sredo) gostuje Stalno gledališče iz Bocca s Shakespeareovo dramo «Pene d'amor perdute». V abonmaju odrezek št. 3. Rezervacije pri osrednji blagajni — Pasaja Protti za ponovitve do 12. t.m.

AVDITORIJ
Podrekovno lutkovno gledališče ob 11. in 17. uri. «Ostrček... tako». Informacije in rezervacije pri osrednji blagajni.

SSG
Slovensko stalno gledališče v Trstu «Sokratov zagovor», izvaja Jože Zupan. Danes, 7. decembra, ob 11.45 na liceju «F. Preserena», ob 20.30 v šoli «L. Maj 1945» v Zgoniku; jutri, danes, 8. 12., ob 17. uri v Slovenskem domu v Bazovici; jutri, 9. decembra, ob 10.40 na učiteljsku «A. M. Slomška»; ob 20.30 v Domu «Albert Sirk» v Križu; v petek, 10. decembra, ob 8.45 na Trg. teh. zavodu «Zig. Zoiss»; ob 20.30 v Ljudskem domu v Trebčah.

CANKARJEV DOM (Ljubljana)
Okrogla dvorana
Danes, 8. t.m., ob 17. uri. Katoliška cerkev in socializem v svetu. Mala dvorana
Še danes, 9. 12. ob 18. in 20. uri: Teden sovjetskega filma.
Srednja dvorana
Danes, 8. 12. ob 19.30: Večer ljudskih plesov in pesmi.
Srejemna dvorana
Danes, 8. in jutri, 9. 12.: Predstavitve zimskih olimpijskih iger Sarajeva 1984.

II. predverje
Danes, 8. in jutri, 9. 12., ob 10. in 16. uri: Zimske olimpijske igre Sarajeva '84 — projekcija filmov.
Vstopnice so v prodaji pri blagajni Cankarjevega doma v Emonskelem prehodu vsak dan, razen nedelje, od 9. do 14. ure in od 17. do 19. ure oziroma do začetka predstave v soboto od 10. do 13. ure.

Koncerti

V nedeljo, 12. decembra, ob 16. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah koncert moškega pevskega zbora Vasilij Mirk. Dirigent Evgen Princič.

Včeraj-danes

Danes, SREDA, 8. decembra
BREZM. SPOČ. D. M.
Sonce vzhaja ob 7.33 in zahaja ob 16.21 — Dolžina dneva 8.48 — Luna vzhaja ob 24.00 in zahaja ob 13.18.
Jutri, ČETRTEK, 9. decembra
VALERIJA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 9 stopinj, najnižja 7, ob 18. uri 9 stopinj, zračni tlak 1022.4 mb, pada, vlaga 98 odstotka, dežja je padlo 2 mm, nebo pooblačeno, močnejši skoraj mirno, temperatura mraja 13.3 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Cristina Jerian, Giacomo Coslovich, Annunzio Angeloni, Ivan Bertaglia, Marella Sara Garcia Andriani.
UMRLI SO: 66-letna Tea Chervaz, 69-letna Armida Rossi vd. Boscarol, 71-letna Zorka Vancina vd. Grinover, 69-letni Francesco Germani, 72-letni Rudi Gabrielli, 81-letni Girolamo Sigoreo, 82-letni Giuseppe Galletti, 73-letni Giovanni Germani, 70-letna Caterina Contegiacomo, 80-letni Giacomo Benedetti, 81-letni Giuseppe Roseano, 72-letna Amalia Franca vd. Coslovich, 74-letni Mario Rassi, 81-letni Eugenio Furian, 69-letna Zita Stipovich, 56-letni Bruno Giorgutti, 81-letna Emilia Valdemarin vd. Dorsini, 81-letna Giuseppina Benich vd. Cattai, 79-letna Antonia Runtich vd. Cattai, 80-letni Eugenio Petroni, 96-letna Benedetta Bisio vd. Ferrari.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Korzo Italia 14, Ul. Giulia 14, Erta S. Anna 10, Lonjerska cesta 172, Nabrežina, Boljunc, Milje - Lungomare Venezia 3.
(od 8.30 do 13.00 in od 18.00 do 20.30)
Trg Sonino 4 in Trg Libertà 6.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Sonino 4, Trg Libertà 6, Nabrežina, Boljunc, Milje - Lungomare Venezia 3.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunc: tel. 228 124; Bazovica: tel. 228 165; Opčine: tel. 211 001; Proseč: tel. 225 141; Božje polje: Zgonik: tel. 225 596; Nabrežina: tel. 200 121; Sesljan: tel. 209 197.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba ob 21. do 8. ure, tel. 732 627, predpriznana ob 14. do 21. ure in praznična ob 8. do 20. ure, tel. 68 441.

IZLETI
Mladinski krožek Prosek Kontovel priredil danes, 8. t.m., smučarski izlet na Kravice (Jugoslavija). Vpisovanje in informacije pri Saši Ban. Tel. 22 54 24.

Društvo slovenskih upokojencev priredi v sredo, 15. decembra, izlet v Goriška Brda s kosilom na Kekec. Sledi ogled gradu Kromčerk. Vpisovanje v četrtek, 9. decembra, ob 10. do 11. ure v društvenih prostorih.

JESEN NI SAMO ČAS KOSTANJEV, VINA IN ŽGANJA
LETOŠNJA JESEN JE TUDI ČAS NAŠE IZVIRNE KNJIGE

Marij Čuk: SUHO CVETJE
Miroslav Košuta: TRI IGRE ZA GLAS
Ace Mermolja: Z ZVEZDAMI V ŽEPU
Aleksij Pregarc: MOJA POT DO TEBE
Irena Žerjak: GLADEZ

Pet leposlovnih knjig naših avtorjev. Pet knjig, ki izpričujejo ustvarjalnost in življenjskost našega človeka. Pet novih knjig, ki bogatijo slovensko književnost.

PET NOVIH KNJIG NA OGLED IN V PONUDBO V TRŽASKI KNJIGARNI — UL. SV. FRANČISKA 20

Kino

Cappella Underground Zaprt.
Ariston 16.30 «Domani si balla». Marziella Melato in Maurizio Nicchetti.

Eden 16.00 «La cosa». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nazionale 16.30 «Summer lovers». Ritz 16.30 «Bombers». Bud Spencer. Grattaceolo 16.00-22.15 «Grease II».

Fenice 15.30 «Tenebre». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Mignon 15.30 «Pink Floyd: The walls». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Filodrammatico 15.00 «The luxury story». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Aurora 16.00 «Porky's». Prepovedan mladini pod 14. letom.

Capitol 16.00 «Io so chi tu sai che io so». Alberto Sordi in Monica Vitti.

Cristallo 16.00 «Grand Hotel Excelsior». Adriano Celentano in Enrico Montesano.

Moderno 16.00 «Blade Runner». Radio 15.30 «La carne erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00 «Per favore non mordermi sul collo».

Lumiere 15.30 «Hair». Režija Milos Forman. Prepovedan mladini pod 14. letom.

Javni natečaj za eno delovno mesto vratarja - sluga

Kot objavljeno v delnem uradnem vestniku št. 105 z dne 23. 11. 82, je TRŽASKA AVTONOMNA LETOVIŠČARSKA USTANOVA razpisala javni natečaj na podlagi naslovov za 1 delovno mesto vratarja - sluga na poskusno.

Prošnje bodo morale prispeti na glavni sedež Tržaške avtonomne letoviščarske ustanove (Azienda Autonoma di Soggiorno e Turismo di Trieste e della sua Riviera) - Trst - Grad sv. Justa, v Justa - do 27. decembra 1982.

Razpis o natečaju je na ogled pri uradih ustanove, glavni sedež: Trst - Grad sv. Justa - Trg Katedrala št. 3; sedež v Sesljanu: Sesljan 56/b; sedež v Miljah: Korzo Puccini št. 6; Urad za informacije in statiko: Trst - Trg Unità št. 4.

Prodaja galerije KRAŠKEGA POHISTVA
(skrinje, skledniki, vintile in kuhinjske kredence)

Bogata izbira izdelkov iz lesa in keramike ter ročnih del s vrstnimi motivi, primerni za vsakršno darilo.

Cesta
NABREŽINA - SEMPOLAJ
(100 m po železniškem prehodu)
tel. 200282

Obiščite nas na razstavi tržaškega obrtništva na pomorski postaji od 11. do 13. decembra.

Prireditve in sporočila kulturnih društev in organizacij

KD Primorske Mačkole vabi v nedeljo, 12. decembra, ob 17. uri v srenjsko mlaj v Mačkoli na gostovanje ženskega pevskega zbora Ivan Grbec iz Škedenja, ki se bo v kulturnem programu «Slovenska žena» v pesmi in besedi predstavila s petjem, recitacijami in prizorom v škedenjskem narečju. Zbor vodi Marta Verk - Volk.

KD Fran Venturini vabi na predavanje tov. Borisa Raceta o globalni zaščiti in političnem položaju v zamejstvu jutri, 9. decembra, ob 20.30 v prostori osnovne šole «Mara Samsa» pri Domju.

Prispevki
Ob obletnici smrti nepoznane žene in matere Franciške Rapotec darujeta po 10.000 za spomenik padlim NOB v Borštu.

Izleti
Mladinski krožek Prosek Kontovel priredil danes, 8. t.m., smučarski izlet na Kravice (Jugoslavija). Vpisovanje in informacije pri Saši Ban. Tel. 22 54 24.

Društvo slovenskih upokojencev priredi v sredo, 15. decembra, izlet v Goriška Brda s kosilom na Kekec. Sledi ogled gradu Kromčerk. Vpisovanje v četrtek, 9. decembra, ob 10. do 11. ure v društvenih prostorih.

JESEN NI SAMO ČAS KOSTANJEV, VINA IN ŽGANJA
LETOŠNJA JESEN JE TUDI ČAS NAŠE IZVIRNE KNJIGE

Marij Čuk: SUHO CVETJE
Miroslav Košuta: TRI IGRE ZA GLAS
Ace Mermolja: Z ZVEZDAMI V ŽEPU
Aleksij Pregarc: MOJA POT DO TEBE
Irena Žerjak: GLADEZ

Pet leposlovnih knjig naših avtorjev. Pet knjig, ki izpričujejo ustvarjalnost in življenjskost našega človeka. Pet novih knjig, ki bogatijo slovensko književnost.

PET NOVIH KNJIG NA OGLED IN V PONUDBO V TRŽASKI KNJIGARNI — UL. SV. FRANČISKA 20

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

MATJAZ KMECL
MUTASTI BRATJE

poljudna igra v dveh dejanjih
Krstna uprizoritev

REŽIJA: JOŽE BABIČ

Premiera
v petek, 10. decembra 1982, ob 20.30 — ABONMA RED A — premierski

Ponovitve
v soboto, 11. decembra 1982, ob 20.30 — ABONMA RED B — prva sobota po premieri

v nedeljo, 12. decembra 1982, ob 16. uri — ABONMA RED C — prva nedelja po premieri

v sredo, 15. decembra 1982, ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo

v četrtek, 16. decembra 1982, ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek.

Šolske vesti
V soboto, 11. t.m., bo ob 15.30 v osnovni šoli France Bevk na Opčinah srečanje mentorjev bralnih značk osnovnih in srednjih šol za Tržaško. Prisotni bodo Jože Zupan, predsednik bralnih značk Slovenije ter pisatelj Miha Maté in Janez Kajzer iz Ljubljane. Vabljeni učitelji in profesorji srednjih šol.

Razna obvestila
Slovenski delni zavod za poklicno izobraževanje organizira brezplačni tečaj iz strojeplasti. Vpisovanje do 17. decembra, vsak dan od 16.30 do 17.30 na sedežu zavoda - Ul. Carducci 8, tel. 730210.

Danes, 8. t.m., ob 15.30 bo v Domu J. Ukmarja v Škedenju srečanje ostalih ljudi. Nastopili bodo mačkolijski otroci s spevoigrjo «Rdeča kapica» in petem ter škedenjski skavti z zabavnimi točkami.

Mali oglasi
telefon (040) 79 46 72

PRODAM novo ape P 601. Informacije na tel. 040/229246.

ZAKONCA sama iščeta 30-40-letno gospodinjstvo z večletno prakso, za 7-8 ur dnevno. Družinski odnos, 5.000 lir na uro, hrana vključena. Telefonirati na št. 040/77724.

PRODAM fiat 131 1300, letnik 75 v dobrem stanju. Tel. 040/227284.

OSMICO je odprl Zvonko Ostroška - Zagradec št. 1. Toči belo in črno vino.

TVRDKA nudi takojšnje zaposlitev kemijskemu tehniku z znanjem slovenskega jezika na št. 568233 do vključno četrta, 9. decembra.

ZLATARNA Nivea Tui nudi po ugodnih cenah zlato in srebrne predmete. Odkupuje tudi vaše zlato predmete. Mačkole 130, telefon 231887.

KUPIM malo črpalko za pretakanje vina. Telefon 040/753838.

KUPIM ali vzamem v najem večjo hišo z vrtom v predmestju ali na zapadnem Krasu. Telefon (040) 794672 interna 54.

IZREDNA PRIJLIKA žaga cirkularna, gladilni in spalni skobelj, kompresor, mal. sveder - Revilacqua, Ul. Conti 9/1 - Trst.

20-LETNO dekle z višjo šolsko izobrazbo in osebnostno uredniško prakso išče kakršnokoli zaposlitev. Tel. 040/274978.

PRODAM vinograd 4500 kv.m. Giuseppe Canciani Dolina 104.

PRODAM tipično kraško hišo. Telefonirati ob urah kosila na št. 040/751684.

CVETLICKARSKO z večletno prakso iščemo. Telefon 040/62200 ali 630481.

ZADRUŽNA Kraška mlekarica zaposli pomočnika/co sirarja. Prednost imajo člani zadruge. Informacije v uradih Kmečke zveze, Ul. Ciccerone 8/b ob 8. do 17. ure, tel. 040/62754.

PRODAM kolo za trte in drva (akacija) - Izidor Sirk. Podgora tel. 0481 391338.

STILNO pohištvo (800) prodam po ugodni ceni. Telefon 040/54390.

PRODAM smučarske hlače gifl rizi št. 50 malo blaje. Telefon 040/206167.

ZLATARNA - URARNA «Svizzera»
di A. Sorace

SEIKO
DOXA

TRST
ULICA S. SPIRIDIONE 12
Tel. 60-252

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju z Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete v Kulturnem domu v Goriči gostovanje Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice

IVAN SERGEJEVIČ TURGENJEV

MESECI DNI NA KMETIH

v nedeljo, 12. decembra 1982, ob 16. uri — ABONMA RED A in C

v ponedeljek, 13. decembra, ob 20.30 — ABONMA RED B

Zaradi tehničnih ovir smo bili prisiljeni združiti abonmaja A in C. Prosim za razumevanje.

GORIŠKI DNEVNIK

IZDELALI SO JO V NOVI GORICI OB SODELOVANJU OBMEJNIH OBČIN

Študija o pomembni politični vlogi maloobmejnega prometa na našem območju

Jugoslovanska vlada naj bi tudi na osnovi tega dokumenta ponovno preučila primernost omejitve potovanja čez mejo v okviru videmskega sporazuma

Kot smo že na kratko poročali v Novi Gorici na ravni občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij ter ob sodelovanju drugih obmejnih občin na Primorskem izdelali posebno študijo o izvajanju in pomenu tako imenovanega videmskega sporazuma o maloobmejnem potniškem prometu med Jugoslavijo in Italijo. Poslali so jo raznim organom Zvezne skupščine (jugoslovanskega parlamenta) ter pristojnim telesom in družbenopolitičnim predstavnikom republike Slovenije. Tudi na osnovi tega dokumenta, ki je obsežen in celovit ter bogato dokumentiran, naj bi ponovno preučili primernost omejitve potovanja čez jugoslovansko - italijansko mejo v okviru videmskega sporazuma.

Iz dokumenta predvsem izhaja sicer znano dejstvo, da se čez jugoslovansko - italijansko mejo odvijajo najrazličnejše oblike stikov in sodelovanja zlasti med pripadniki obeh manjšin - slovenske in italijanske v Jugoslaviji - pa tudi njihovim matičnim narodom, pa tudi mnogi stiki med družbenopolitičnimi organizacijami ter krajevnimi oblastmi vzdolj obeh strani meje. Takšni stiki oziroma različne oblike sodelovanja v okviru maloobmejnega potniškega prometa so v preteklosti dali in še dajejo vreden prispevek splošnim meddržavnim odnosom in sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo. Videmski sporazum ostaja zato dragocen dejavnik pri spodbujanju in krepitevi omenjenih odnosov in sodelovanja.

Študija nadalje na osnovi podatkov, ugotovitev in primerjav o obsegu in značilnostih maloobmejnega prometa zavrača naziranja, ki so razširjena ponekod v Jugoslaviji, češ, da je videmski sporazum le v interesu privilegiranih prebivalcev ob meji, ki da se ukvarjajo z legali-

ziranim (uzakonjenim) tihotapstvom. V dokumentu je o tem poudarjeno naslednje: «podatki o zlorabah, ki na osnovi 19. člena videmskega sporazuma povzročajo odvzem prepustnic za potovanje čez mejo, kot tudi podatki o carinskih in deviznih prekrških iz evidence carinskih organov v bistvu dokazujejo, da občani ob meji disciplinirano uživajo dogovorjene olajšave, v skladu z namenom in cilji maloobmejnega potniškega prometa med Jugoslavijo in Italijo.» Za naše območje je to v zadnjem času v svojih izjavah častnikarjem potrdil novogoriški Carinarne Bogomir Smolčič. Število odvzetih listin za prehod meje zaradi zlorab posameznikov je na primer lani predstavljalo le eno procentno delo na skupno število imetnikov prepustnic. Po podatkih carinarne v Novi Gorici, Sežani in v Kopru je bilo v razdobju od leta 1979 do konca oktobra 1982 na območju maloobmejnega prometa ugotovljenih skupaj 1.476 carinskih oziroma deviznih prekrškov. To po-

meni, da je bil le pri treh promilah odstotka prehodov s prepustnicami ugotovljen prekršek. «Kaže se poudariti — beremo nadalje v študiji —, da je le dobra polovica odvzemov prepustnic povezanih s kršitvijo 19. člena videmskega sporazuma ter da se večina odvzetih listin nanaša na osebe, ki so se priselile na obmejno območje, med katerimi so verjetno tudi primeri oseb, ki so si s priselitvijo namerno želeli zagotoviti olajšave obmejnega osebnega prometa, tako da bi jih izbrabljali.»

Dokument izdelan v Novi Gorici še z drugimi dejstvi in podatki ugotavlja, da videmski sporazum ni povzročil kritičnega prenehanja dirnarjev v Italijo oziroma kako drugače priznal jugoslovanskega gospodarstva. Zaradi tega naj bi Zvezni izvršni svet (osrednje vlade v Beogradu) maloobmejni promet, predvsem zaradi njegove velike politične vloge pri zagotavljanju sožitja in sodelovanja v obmejnih krajih obeh držav, izuzel iz omejevalnih ukrepov za prehod meje.

Praznik sovođenjskih 55-letnikov

Zadnja sobota v novembru so se na prijetni družabnosti zbrali 55-letniki iz sovođenjske občine. Pred spomenikom v Sovodnjah so se poklonili spomenu padlih soletnikov, nato pa se podali na izlet v Karnio.

Praznik so zaključili s skupno večerjo v Jamljah ter si, preden so se razšli, zaželeli, da bi se čez pet let vsi ponovno srečali. V objavo so nam seveda poslali gornji posnetek.

SESTANEK MED LUPIERJEM IN BLASIGOM

UGODNE RAZVOJE MOŽNOSTI ZA PRISTANIŠČE V TRŽIČU

Mar-Consult iz Genove bo v kratkem objavila svojo raziskavo

Tržaško pristanišče ima velike razvojne možnosti. Njegova razširitev je možna zlasti na območju območja Šoavetinja in Brancola. To je ugotovila raziskava, ki jo je poročilo posebne pristaniške družbe izvedla delniška družba Mar-Consult iz Genove. Raziskavo bo v kratkem objavil in od javnih ustanov zahteval njihovo mnenje. Po sodbi te družbe naj bi bilo tržaško pristanišče vabljivo za zasebne finančne naložbe.

O tem sta na včeršnjem sestanku obširno razpravljala predsednik trgovinske zbornice Deljo Lupier in župan iz Tržiča Luigi Blasig. Najprej sta se seznanila s stanjem nekaterih kriznih obratov na Goriškem in ugotovila možnost navadnih de-

želnih finančnih posegov. Strinjala sta se z možnostjo, da bi na podlagi nedavno od tega v parlamentu odobrenega zakona 828 spodbudili razvoj goriškega gospodarstva. S tem v zvezi sta predvsem pregledala, kaj ta zakon nudi razvoju tržaškega pristanišča. To pristanišče je s svojimi terciarnimi dejavnostmi že danes pomemben nosilec gospodarskega razvoja Posočja in bo ob primernem ovrednotenju to še bolj pomembno. Te možnosti na kajuzi tudi raziskava genovske specializirane družbe. Predsednik zbornice in župan iz Tržiča sta soglasno ugotovila, da bi okrepitev tržaškega pristanišča ugodno vplivala na gospodarsko rast celotne pokrajine.

Silvestrovanje v Kulturnem domu

Kakor že lani bo tudi letos Mladinski krožek v Goriči priredil v Kulturnem domu silvestrovanje za mlade vse starosti. Za glasbo bo poskrbel ansambel Ara-Macao, ki je zapustil zelo dober vtis na plesu za obletnico Kulturnega doma. Poskrbljeno bo za dobro za ložen bar in topli prigrizki. Za bave gotovo ne bo manjkalo, saj so v pripravi razne igre in skeci, poleg njih pa bo še kaj drugih zanimivih stvari. Ker miz ni veliko, se tistim, ki žele na to silvestrovanje, izplača pohiteti z rezervacijo. To sprejemajo na uradu Mladinskega krožka: v Ul. Croce 3 (tel. 84495), vsak turek in petek od 17.30 do 19.30 in ob raznih prirreditvah v Kulturnem domu.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli.

STROKOVNA PREDAVANJA NA SMAG 82

Neustrezne namakalne naprave na Goriškem

Danes dopoldne mednarodni posvet o čebelarstvu

Na sejmu kmetijske mehanizacije SMAG 82, ki ga bodo zaprli danes, sta na programu dve strokovni srečanja. Danes ob 9.30 bodo strokovnjaki iz Italije (Domenico Porri), Jugoslavije (inž. Ludvik Klun iz Ljubljane) in iz Avstrije (Jožef Zmuga) govorili o čebelarstvu. Včeraj pa je beseda tekla o namakalnih konzorcijskih. Direktor melioracijskega konzorcija Cellina in Meduna iz Pordenona inž. Giuseppe Viel je rekel, da so težave, ki jih srečujejo kmetje, po vsej državi enake. Predvsem izhajajo iz prevelike naseljenosti namakane zemlje. Namakalne naprave na območju Tržiča so stare že 80 let in so zaradi tega iztrošene. Po besedah inž. Vuela delata in javne ustanove niso pravi naslov za pošiljanje protestov, ampak morajo za boljše delovanje konzorcija poskrbeti kmetje sami, na samopopravi osnovi organizirani v konzorcijske. Govornik je dejal, da mora družba pomagati konzorcijski z denarnimi prispevki, kajti voda ne koristi samo kmetovalcem, ampak jo uporabljajo tudi za druge storitve. Govornik se ni posebej dotikal Brancola, ker gre za vprašanje odтока vode, pač pa je dejal, da je potrebno namakalne kanale na območju Tržiča v celoti popraviti, naprave na območju Gradišča in Krmina pa dokončati.

V drugem poročilu, ki ga je imel Emilio Monticone, so osvetlili sodbeni koncept vloge konzorcijske. Predvsem se je potrebno zavest, da bodo konzorcijski opravljali svojo nalogo, če bodo spodbujali ljudi k sodelovanju pri varstvu in vrednotenju zemlje. S tem v zvezi morajo konzorcijski natančno skrbeti za dvig kmetijske proizvodnje. V tem načrtovanju imajo svoje mesto država, dežela, kompenzatorji in gorske skupnosti. V tako zasnovano načrtovanje se morajo vključiti tudi krajevne ustanove. Deželni odbornik Mizau, ki se je prijavil k besedi v sklopu delu razprave, je dejal, da omogoča

GOSPODARSKO PISMO IZ SLOVENIJE

Kakšen gospodarski sistem

V zadnjem gospodarskem pismu smo orisali zdajšnji položaj jugoslovanskega gospodarstva. Primerjava s preteklimi obdobji je pokazala, da so se krivulje, ki označujejo bistvene gospodarske kazalnike, še močneje obrnile navzdol kot lani. In ker smo lauski gospodarski položaj označevali z recesijo, smo letošnji položaj označili s krizo. Pri tem smo uporabili tudi napovedi ekonomistov, ki so na letošnji opazilski postavitvi pred nekaj dnevi ugotovili, da jugoslovansko gospodarstvo še ni doseglo najnižje točke, oziroma, da se bo gospodarska kriza še poglobila. Ekonomisti so zato zahtevali, da vlada ukrepa kolikor hitro je mogoče in kolikor je najbolj možno natančno. Toda ob teh nasvetih je v Jugoslaviji čedalje pogostejše slišati zahtevo, da je treba spremeniti zdajšnji gospodarski sistem. Je zdaj še mogoče zapisati, za kakšne spremembe naj bi šlo? In ali je morda želja za spremembami le balon, ki ga pomagajo napihovati tisti, ki jim zdajšnji gospodarski, še bolj pa politični sistem, ni poškodi in bi radi uveljavili kaj drugega, npr. etatizem, tehnokratizem, liberalizem in podobne izemes, ki so bili že zdavnaj neveselost in nevarnost samoupravnega gospodarstva. Slednje vprašanje je namreč umestno že zaradi tega, ker so doslej na vseh javnih sestankih najvišjih političnih krogov trdno zagovarjali misel, da je treba zdajšnji gospodarski sistem dograjevati, kajti verok za številne težave tliči ravno v tem, da še ni prave zakorenitosti sistema in da ni vseh pravih izpeljav.

Tudi tako imenovana Kraigherjeva komisija se ogreva za dokaj temeljito reformo gospodarstva, kar je seveda najbolj verjen dokaz o tem, kako o zdajšnji organiziranosti gospodarstva razmišljajo v najvišjih političnih in državnih krogih. In prav iz razmišljanj te komisije se da pozvati, da se ne ogreva za spreminjanje sistemskih temeljev, na katerih zdaj počiva gospodarstvo, pač pa, da prevladuje teza o dograjevanju sistema, čeprav niso izključene tudi nekatere postavljene novih sistemskih temeljev za gospodarstvo. Mnogo ekonomistov pa misli, da bi bilo treba spremeniti prav sistemske temelje, češ da je gospodarstvo od takrat, ko so zgradili te nove temelje, čedalje manj uspešno in da je zdajšnja gospodarska kriza prav posledica napačnih sistemskih rešitev. (Zaradi dolžnosti moramo navesti še tretje mnenje, namreč, da je gospodarski sistem odličen, da pa so subjekti v tem sistemu slabi, vendar bomo zagovarjali takih mnenj — ki pa jih ni tako malo! — tokrat pustili ob strani).

Glede na vsa ta mnenja je seveda izredno težko napovedovati, katera mnenja bodo postala občeveljavna, kaj bo tisto, kar bo narekovalo takšne ali drugačne spremembe, ki bodo vplivale na gospodarstvo in nato naprej na družbo. Zdi pa se vendarle, da je nekaj stičnih točk možno najti in na tej podlagi napovedovati spremembe. Ena takšnih značilnosti je izredna zamotnost gospodarskega sistema. Skušajmo jo pojasniti s primerom. Še do nedavnega je Jugoslavija skrbela za razvoj gospodarsko slabih različnih krajev, da so vsi, ki so gospodarsko razvili, združevali del svojega narodnega dohodka v poseben sklad. Iz tega sklada so dajali denar republikam in pokrajinam. Denar so dobivala republika in pokrajinska vladstva. Nekat denarja se je sicer uporabilo koristno, toda zraslo je tudi zelo veliko nekoristnih političnih tovarn. Da bi izboljšali porabo tega denarja, so se odločili za to, da lahko vsaka gospodarsko razvita republika nalaga denar v nerazvite kraje (polovica tistega, kar je sicer morala prispevati za sklad) preko svojega gospodarstva. Na ta način naj bi zgradili talce tovarne, ki so zanimive za oba: tako za tiste, ki denar daje, kot za tiste, ki mu to pomeni gospodarsko pomoč. Ideja za takšne naložbe se je rodila nič koliko, kar prica, da to-

varnam takšna poraba denarja za razvoj nerazviten odgovarja, toda pri uresničevanju projektov se je marsikje zataknilo. Za to, kako, kdaj in kda lahko uporablja ta denar, morajo seveda vedeti doletena načela. Zveza navodila so dokaj preprosta. Toda navodila so navedli tudi po republikah in očinah, v posameznih regijah in celo po posameznih občinah. Prišlo je do preobila kriterijev, v katerem se skorajda niha več ne znaide, kdor pa se ugotavlja, da so si posamezni kriteriji celo popolnoma nasprotujoči. Sistem je postal tako zamotan, da zavira same sebe. Gospodarstvo stalno opozarja, da hoče več takšnih naložbenih povezav, toda, če je na primer Sloveniji in Hrvaški uspelo, da sta v dveh letih našle z nerazvitimi skoraj 200 naložbenih stičnih točk, jima je to uspelo predvsem zato, ker je bilo vloženo ogromno truda. Vendar je bilo večina truda upravljenega za to, da so se odpravile ovire, ki jih sicer skorajda ne bi smelo biti, mnogo manj truda pa je bilo porabljenega za to, da bi bila naložba gospodarstva, učinkovitejša.

Podobnih zamotnosti bi lahko našli skorajda na vsakem področju gospodarskega dela. To pa pomeni, da bo pri vsakršnih poselih v gospodarstvu sistem treba upoštevati predvsem dejstvo, da je treba gospodarski sistem poenostaviti in poenotiti, tako da se bo gospodarstvo lahko hitreje odzivalo na ekonomske zakonitosti, ki se v zdajšnjem času izredno hitro menjavajo.

Druge, po našem mnenju, zelo pomembna značilnost zdajšnjega gospodarskega sistema je v tem, da nad tem sistemom bdi cela vrsta institucij. Te institucije kar naprej nekaj predpisujejo tistim, za katere je ta sistem postavljen. Zaradi takšnih možnosti je nastalo toliko norm, kolikor jih verjetno ne pozna nobeno gospodarstvo v svetu. Zato ni naključno, da je v podetjih še zdaj najbolj iskran dober pravnik, kajti v kopici najrazličnejših predpisov, pojamil, dopolnitev, dogovorov, sporazumov in podobnega se je treba nekako znači. Kjer pa je predpisanih veliko norm, tudi glavna norma, po kateri bi moralo delovati gospodarstvo, ne velja več velično. Neizbežna posledica vsega tega je razvoj neregulirane gospodarstva (kajor tak pojav imenuje znan ljubljanski ekonomist Aleksander Baig), zaradi česar mora tudi tekoča gospodarska politika kar naprej nekaj ukrepati in svoje prejšnje ukrepe kar naprej spreminjati. Pri tem pa je z leve in desne ven in ven grajana, kar je razumljivo, saj se ji pri ustranju svoje politike temeljna gospodarska norma neprestano nekoliko spreminja.

Naj ponazorimo. V jugoslovanskem gospodarstvu je postal zaradi sistemskih pomiljenosti (deležni sistem in kreditno monetarna politika) dinar skorajda drugorazredno plačilno sredstvo. Do tega je prišlo zaradi nerednih obresti in ne-realnega tečaja dinarja. Zaradi te, nejasno postavljene norme, je treba kar naprej nekaj ukrepati. Treba je administrativno spodbujati izvoz, administrativno nadzorovati cene, administrativno zavirati uvoz, administrativno prepovedovati in dolžnost naložbe... pa tudi administrativno omejevali izhod iz države.

Eno trdno normo je moralo torej zamenjati veliko drugih, kar seveda narekuje, da bo treba pri iskanju sprememb ali dopolnitve gospodarskega sistema najti možnosti za okrepitev in zavarovanje temeljnih gospodarskih norm.

Zdi se, da bo treba pri spreminjanju gospodarskega sistema upoštevati predvsem omejen dve značilnosti, ki sta možnosti za delovanje gospodarstva (in zlasti možnosti za gospodarno delovanje) močno zožili. To pa ne pomeni, da je treba gospodarski sistem postaviti tako hudo na glavo, da bi bilo treba spremeniti tudi političen sistem.

JOZE PETROVČIČ

NA POZIV VARŠAVSKEGA OBČINSKEGA SVETA

Na Poljskem izpustili še nekaj internirancev

Vse pa bodo izpustili na svobodo šele po ukinitvi vojnega stanja

VARŠAVA — Na poziv varšavskega občinskega sveta so poljske vojaške oblasti včeraj izpustile na svobodo 32 interniranih oseb, med katerimi so bili v večini delavci in študenti.

To je bil prvi primer, odkar so na Poljskem uvedli vojno stanje, da so izpustili internirance na predlog občinskega sveta, kajti doslej je take pozitivne pošiljke PRON (patriotsko gibanje za narodni preporok).

Vojaške oblasti so takoj izkoristile priložnost in so odprle vrata taborišča, vendar ne za vse ujetnike. Varšavski občinski svet je namreč prošil za izpustitev vseh internirancev s tega področja, toda oblasti so izdale ukrep, da izpustitev le treh desetih oseb. Med varšavskimi interniranci je namreč tudi večje število vidnih članov in svetovalecve Solidarnosti, kot npr. Mazowiecki, Gernick, Celinski, Jaworski, Onyszkiewicz in drugi.

Uradni glasnik vlade Jerzy Urban je na tiskovni konferenci za tuje čenikarje izjavil, da bodo vse internirance izpustili šele tedaj, ko bodo ukinitvi vojno stanje. Prav tako je dejal, da ne pozna celotnega števila vseh internirancev, ki so jih doslej izpustili, ker je to »stalen proces, ki se razlikuje od enega do drugega kraja«.

Urban je tudi povedal, da trenutno pripravlja vlada prehodne uredbe za čas, ko bodo ukinitvi vojno stanje. Kar se tiče sedanjega položaja na Poljskem pa je izjavil, da se ta izboljšuje, zlasti ker so se zmanjšali nanadi ilegalnih organizacij na vlado, na tudi drugod je opazno izboljšanje. Tako je npr. sicer še vedno precej težav zaradi stavke gledaliških in filmskih igralcev, vendar pa je tudi tukaj »prvi napredek«

Koordinacijski urad Solidarnosti v inozemstvu, katerega položaj vojaške oblasti ne priznava, pa je včeraj poudaril, da je trenutno na Poljskem politični položaj precej zapleten. Res je Walesa oboje, na molčanje, toda prav zato naj bi — po mnenju tega urada — še bolj pritiskali na oblasti, zlasti z velikimi manifestacijami v inozemstvu, da izpustijo vse, ki so še v zaporih in internaciji, ji spet srečimo v službo, uvedejo na naj zopet sindikalni pluralizem, da bi lahko Solidarnost spet začela legalno.

Kdaj se bo to zgodilo uradno še ni znano. Japonska agencija Kyodo pa poroča iz Tokia, da bi tamkajšnji odpravnik poslov političnega veleposlanstva Stanislaw

Skwron dejal nekemu funkcionarju japonskega zunanjega ministrstva, da bo vojno stanje na Poljskem zanesljivo prekinjeno v ponedeljek, 13. decembra, točno leto dni po njegovi uvedbi. Dokončno in povsem pa naj bi to stanje ukinitvi 22. julija prihodnje leto, na obletnico osvoboditve dežele izpod nacistične okupacije.

Iz Semianovic poročajo, da je tam umrl še en rudar iz premo-govnika »Dymitrow«, kjer je bil težko ranjen v nesreči, do katere je prišlo pred tednom dni. Nesreča je tako doslej zahtevala skupno 18 mrtvih in 9 hudo opečenih. V rudniku še vedno divja požar.

MOSKVA — Iz sovjetske prestolnice so včeraj uradno sporočili, da je nedoločeno število oseb izgubilo življenje v eksploziji, do katere je prišlo v neki tovarni sintetične gume v avtonomni republiki Baskiriji. Vzroki in obseg eksplozije niso znani, vendar opazovalci sodijo, da gre za precej hudo nesrečo, saj sovjetski tisk poroča o takih dogodkih le v primerih, ko imajo izjemen obseg ali pa so vanje vpleteni tudi tuji državljani.

PO HUDI ZAOSTRITVI NA ZADNJEM NEUSPELEM ZASEDANJU GATT

Nov poskus izglajevanja sporov med ZDA in EGS glede kmetijstva

Ameriški zunanji in kmetijski minister se v Bruslju pogajata z izvršno komisijo evropske deseterice

(Od dopisnika Dela za Primorski dnevnik)

BRUSLJ — Po hudi zaostritvi na nedavni ministrski konferenci GATT v Ženevi, kjer so se zahodnoevropski predstavniki z vsemi o-rožji postavili po robu ameriškim ohtobam o protekcionistični trgovinski politiki v deseterici, medatlantiki odnos prihajajo v obdobje delnega zatiranja. Na vrhu v Kopenhagenu so najvišji državniči zahodnoevropskega Skupnega trga zatrdili, da si z Ameriko želijo »konstruktivnega dialoga«

ter da se bodo »zavzemali za trdne in zaupanja polne odnose«

priloznost za »atlant-ske pravice«

pa bo še danes ko v Bruslju dopuščala ameriška ameriška delegacija pod vodstvom državnega sekretarja Georgea Shultza, ki se bo konec tedna udeležil se srečanja zunanjih ministrov severnoatlantskega pakta.

Zahodnoevropski ameriški odnosi so se posebej zaostрили na področju kmetijstva, kjer Washington obtožuje deseterico, da je s protekcionistično uvozno politiko ter subvencionirano prodajo kmetijskih pridelkov na tuje povzročila dokajšnjo škodo ameriškim farmarjem. Kmetijski minister John Block je pred dvema dnevnoma na srečanju OECD zatrdil, da utegne ameriška politika na mednarodnem kmetijskem trgu postati veliko bolj agresivna, če Skupni trg ne odpravi subvencij, s katerimi »podmazuje«

izvoz prečnih kmetijskih pridelkov. Zaradi takšne izvozne politike EGS se zmanjšala prodaja ameriških mlečnih izdelkov, jajc, perutnine, moke, žita, soje in olja na bližnjemzhodnem trgu, je med srečanjem v OECD prbil ameriški kmetijski minister in ponovil grožnjo, ki jo je iz Washingtona pogosto slišati, da bodo ZDA razmislile, ali ne bi kazalo s forsirano prodajo na svetovnem trgu zrušiti sedanje cene pridelkov in tako prisiliti zahodnoevropsko skupnost ob zid. Niže svetovne cene bi namreč povečale subvencije, s katerimi Evropska skupnost izravnavala svoje visoke cene in niže mednarodne, povečani izvozni izdatki pa bi še poglobili deficit v kmetijski blaginji deseterice.

V Bruslju so se ameriškim ohtobam postavili po robu s trditvijo, da zahodnoevropska »zelena politika«

ni preveč uspešna, kar pomeni, da se v Ameriko želijo »konstruktivnega dialoga«

ter da se bodo »zavzemali za trdne in zaupanja polne odnose«

priloznost za »atlant-ske pravice«

pa bo še danes ko v Bruslju dopuščala ameriška ameriška delegacija pod vodstvom državnega sekretarja Georgea Shultza, ki se bo konec tedna udeležil se srečanja zunanjih ministrov severnoatlantskega pakta.

Zahodnoevropski ameriški odnosi so se posebej zaostрили na področju kmetijstva, kjer Washington obtožuje deseterico, da je s protekcionistično uvozno politiko ter subvencionirano prodajo kmetijskih pridelkov na tuje povzročila dokajšnjo škodo ameriškim farmarjem. Kmetijski minister John Block je pred dvema dnevnoma na srečanju OECD zatrdil, da utegne ameriška politika na mednarodnem kmetijskem trgu postati veliko bolj agresivna, če Skupni trg ne odpravi subvencij, s katerimi »podmazuje«

izvoz prečnih kmetijskih pridelkov. Zaradi takšne izvozne politike EGS se zmanjšala prodaja ameriških mlečnih izdelkov, jajc, perutnine, moke, žita, soje in olja na bližnjemzhodnem trgu, je med srečanjem v OECD prbil ameriški kmetijski minister in ponovil grožnjo, ki jo je iz Washingtona pogosto slišati, da bodo ZDA razmislile, ali ne bi kazalo s forsirano prodajo na svetovnem trgu zrušiti sedanje cene pridelkov in tako prisiliti zahodnoevropsko skupnost ob zid. Niže svetovne cene bi namreč povečale subvencije, s katerimi Evropska skupnost izravnavala svoje visoke cene in niže mednarodne, povečani izvozni izdatki pa bi še poglobili deficit v kmetijski blaginji deseterice.

V Bruslju so se ameriškim ohtobam postavili po robu s trditvijo, da zahodnoevropska »zelena politika«

ni preveč uspešna, kar pomeni, da se v Ameriko želijo »konstruktivnega dialoga«

ter da se bodo »zavzemali za trdne in zaupanja polne odnose«

priloznost za »atlant-ske pravice«

pa bo še danes ko v Bruslju dopuščala ameriška ameriška delegacija pod vodstvom državnega sekretarja Georgea Shultza, ki se bo konec tedna udeležil se srečanja zunanjih ministrov severnoatlantskega pakta.

Zahodnoevropski ameriški odnosi so se posebej zaostрили na področju kmetijstva, kjer Washington obtožuje deseterico, da je s protekcionistično uvozno politiko ter subvencionirano prodajo kmetijskih pridelkov na tuje povzročila dokajšnjo škodo ameriškim farmarjem. Kmetijski minister John Block je pred dvema dnevnoma na srečanju OECD zatrdil, da utegne ameriška politika na mednarodnem kmetijskem trgu postati veliko bolj agresivna, če Skupni trg ne odpravi subvencij, s katerimi »podmazuje«

izvoz prečnih kmetijskih pridelkov. Zaradi takšne izvozne politike EGS se zmanjšala prodaja ameriških mlečnih izdelkov, jajc, perutnine, moke, žita, soje in olja na bližnjemzhodnem trgu, je med srečanjem v OECD prbil ameriški kmetijski minister in ponovil grožnjo, ki jo je iz Washingtona pogosto slišati, da bodo ZDA razmislile, ali ne bi kazalo s forsirano prodajo na svetovnem trgu zrušiti sedanje cene pridelkov in tako prisiliti zahodnoevropsko skupnost ob zid. Niže svetovne cene bi namreč povečale subvencije, s katerimi Evropska skupnost izravnavala svoje visoke cene in niže mednarodne, povečani izvozni izdatki pa bi še poglobili deficit v kmetijski blaginji deseterice.

V Bruslju so se ameriškim ohtobam postavili po robu s trditvijo, da zahodnoevropska »zelena politika«

ni preveč uspešna, kar pomeni, da se v Ameriko želijo »konstruktivnega dialoga«

ter da se bodo »zavzemali za trdne in zaupanja polne odnose«

priloznost za »atlant-ske pravice«

pa bo še danes ko v Bruslju dopuščala ameriška ameriška delegacija pod vodstvom državnega sekretarja Georgea Shultza, ki se bo konec tedna udeležil se srečanja zunanjih ministrov severnoatlantskega pakta.

Zahodnoevropski ameriški odnosi so se posebej zaostрили na področju kmetijstva, kjer Washington obtožuje deseterico, da je s protekcionistično uvozno politiko ter subvencionirano prodajo kmetijskih pridelkov na tuje povzročila dokajšnjo škodo ameriškim farmarjem. Kmetijski minister John Block je pred dvema dnevnoma na srečanju OECD zatrdil, da utegne ameriška politika na mednarodnem kmetijskem trgu postati veliko bolj agresivna, če Skupni trg ne odpravi subvencij, s katerimi »podmazuje«

izvoz prečnih kmetijskih pridelkov. Zaradi takšne izvozne politike EGS se zmanjšala prodaja ameriških mlečnih izdelkov, jajc, perutnine, moke, žita, soje in olja na bližnjemzhodnem trgu, je med srečanjem v OECD prbil ameriški kmetijski minister in ponovil grožnjo, ki jo je iz Washingtona pogosto slišati, da bodo ZDA razmislile, ali ne bi kazalo s forsirano prodajo na svetovnem trgu zrušiti sedanje cene pridelkov in tako prisiliti zahodnoevropsko skupnost ob zid. Niže svetovne cene bi namreč povečale subvencije, s katerimi Evropska skupnost izravnavala svoje visoke cene in niže mednarodne, povečani izvozni izdatki pa bi še poglobili deficit v kmetijski blaginji deseterice.

V Bruslju so se ameriškim ohtobam postavili po robu s trditvijo, da zahodnoevropska »zelena politika«

ni preveč uspešna, kar pomeni, da se v Ameriko želijo »konstruktivnega dialoga«

ter da se bodo »zavzemali za trdne in zaupanja polne odnose«

priloznost za »atlant-ske pravice«

Protest upokojujencev v Rimu

Več kot 40.000 upokojujencev iz dežel Lacij, Toskana, Marke, Kampanija, Abruci, Molise in Umbrija je včeraj sodelovalo na peti meddeležni manifestaciji, ki jo je privabila enotna sindikalna zveza CGIL - CISL - UIL iz protesta proti klesanju na izdatkih za zdravstvo in družbeno skrbstvo, ki jih vsebuje predlog finančnega zakona za leto 1983. Upokojujenci so se zgnili v Rim z več kot 300 avtobusi in številnimi posebnimi vlaki in so se po sprevodu po sredinskih ulicah zbrali na shodu na Trgu svetih apostolov, kjer so jim spregovorili sindikalni voditelji, medtem ko se je več njihovih delegacij sestalo z odgovornimi za skrbstvena vprašanja pri vseh demokratičnih strankah. Podobne protestne manifestacije so že bile v Milanu, Bariju, Turinu in Padovi in so na njih upokojujenci zahtevali odpravo zdravstvenih samoprispevkov, reformo pokojlin, preureditev INPS ter ukinitve borbo proti davcinim in skrbstvenim utajam. Včeraj so potrdili odločen namen, da stopijo na ulice, če bo potrebno, tudi ob božicu in Novem letu.

BENEŠKI DNEVNIK

Odkritje spomenika rudarju v Grmeku

Tragedija izseljenstva ni samo vprašanje preteklosti

ČEDAD — »Odkritje kipa sv. Barbare pri Hlodiču je bila dolžnost naše občine in nas vseh«, je dejal grmški župan Fabio Bonini na prazniku rudarjev, ki sta ga priredili v Benečiji Zveza beneških izseljencev in občina Grmek. In dejansko zaslužijo izseljenci in zlasti rudarji, ki so iztržili v rudnikih svojo mladost in zdravje, zahvalo celotne skupnosti, ki se je v povojnih časih prebivala iz revščine z njihovo pomočjo.

Na proslavi, ki so se je udeležili bivši rudarji, njihove družine in številni občani, so spregovorili predstavniki krajevnih uprav in zveze izseljencev. Toda niti najbolj zbrane ne in prejšnje besede niso bile tako ganljive kot poklon sv. Barbare 83-letnega Antonia Chibabala, ki je kot »narbut star minator«

položil pred kip šopek rož.

Da tragedija izseljenstva v Benečiji ni samo vprašanje preteklosti ampak del današnje stvarnosti, je dokazala s svojo prisotnostjo skupina približno 50 emigrantov, ki je prišla iz Belgije, da bi se udeležila te proslave. Vprašanje povratka izseljencev, njihova vključitev v beneško stvarnost ter prizadevanja dežele F-JK so bili v središču govora deželnega odbornika Renzullija, ki se je srečal z bivšimi rudarji in emigranti na kosilu. Poudaril je tudi najnost gospodarskega razvoja Benečije, možnosti, ki jih dajejo osimski sporazumi in važnost sodelovanja s sosednjo Slovenijo.

VIDEM — 18. decembra se začne v Gorici v Auditoriju furlanske kulture kongres furlanskega gibanja. V središču pozornosti bo analiza za sedanje političnega položaja v deželi Furlaniji - Juljski krajini in vprašanje ustanovitve avtonomne furlanske dežele.

Smrtna kazen z injekcijo LADINEVI POSLOVNI PARTNERJI PRED SODIŠČEM

Začetek procesa pred okrožnim sodiščem v Pristini

AUSTIN — V teksaškem zaporu Huntaville so včeraj usmrtili 40-letnega temnopoltega obsojenca Charlesa Brooksa, ki ga je smrtna kazen doletela 1976. leta zaradi uboja pri nekem poskusu ropa.

To je sicer že šesta eksekucija, odkar so v ZDA pred dobrimi šestimi leti potrdili ustavnost smrtnih kazni, vendar so jo tokrat prvič izvedli z injekcijo strupa imenovanega »pentotal«.

Muslimanski duhovniki, ki je Brooks stal ob strani v zadnjih dneh pred smrtjo je izjavil, da je obsojenec umrl v sedmih minutah in da še ni videl ta-

ko mirne smrti. Čeprav je usmrtev s »pentotalom«

ustavno dovoljena v štirih ameriških zveznih državah — Texasu, Idahoju, New Mexico in Oklahomi — je doslej še nikoli niso izvedli in so se raje posluževali klasičnega in gotovo bolj grozljivega električnega stola.

Pred obzidjem zapore, v katerem je Charlie Brooks s svojimi odvetniki do zadnjega zamačkanal na zaproseno pomilostitev ali vsaj odložitve smrtni kazni, se je zbral množica radovednežev in manifestantov, privržencev in nasprotnikov smrtni kazni.

PRISTINA — Na okrožnem sodišču v Pristini se je pred petčlanskim senatom začelo sojenje šestim vodilnim gospodarstvenikom Kosova, ki so obtoženi velikih malverzacij in gospodarske kriminala. Vsi obtoženi naj bi od 1978. do 1980. leta izkoristili in prekoricali svoja pooblastila v poslovanju z italijansko firmo »La distributrice«.

Ze več kot leto dni so v preiskovalnem zaporu v Pristini Osman Seljmanji, vodilni v poslovnem centru pristinske DO »Agrokosovo Comers«

in Beogradu, Mehmed Busi, koordinator uvoza in izvoza v »Agrokosovo Comers«, Rodoljub Vukosavljević, direktor firme

»Kosovo - GMBH«

v Münchnu, Remzi Jola, direktor sektorja TOZD »Trepča - Comers«, Senan Galimuna, direktor sektorja za opremo »Eksimkos«

in Djelal Djara, referent za tekstil firme »Kosovo - GMBH«

v Münchnu. Obtožnica, ki obsega več kot 130 strani jih bremeni, da so družbo oškodovali za 100 milijonov dinarjev. Sedmoobtoženi Gianfranca Ladinija, italijanskega državljanca, so po odločitvi predsedstva SFRJ izpustili in se je vrnil v Trst, kjer je direktor tamkajšnje firme »La distributrice«.

Vseh šest obtožnih se zagovarja zaradi hudega kaznivnega dejanja kontrarevolucionar-

nega ogrožanja družbene ureditve oziroma zaradi spodbujanja ekonomskih temeljev po 114. členu kazenskega zakonika SFRJ, za katerega je zagrožena kazen najmanj 10 let strogega zapore do najhujše kazni.

Namen, da bi obogatili, so obtoženi uresničili tako, da so sklenili 3100 pogodb z italijanskim državljanom Gianfrancom Ladinjem. Razen tega so nezakonito oblikovali cene, nabavljali blago slabe kakovosti, ga prodajali po višjih cenah od tržnih in s tem zmanjševali možnost prodaje domačih proizvodov. (dd)

UMAG — Predstavniki Turistične zveze Jugoslavije in italijanske turistične ustanove ENIT so v Umagu sklenili, da bodo prve dni prihodnjega marca sprožili v New Yorku skupno turistično pobudo. V bistvu bodo reklamirali jugoslovansko in italijansko turistično ponudbo z geslom: »Eno morje in dve obali«.

Ob tej priliki bodo predstavili najbolj znane kraje z obhrev zgodovinskega, Propaganda dokumentarec je pripravil Folco Quilici. Istočasno pa bo v New Yorku gastronomski teden, ki bo Američanom predstavil najbolj znane specialitete in vina obeh držav. E.O.